

Vitenskapelig råd for naturtyper i Norge (NiN) Møte nr 4, 11 og 12 des 2019 – Trondheim

Referat

Tid: onsdag 11 des kl 10:00 – 17:00, torsdag 12 des kl 08:30 – 15:00
Sted: Clarion hotel & congress Trondheim, Brattørkaia 11, Trondheim

Til stede: Ivar Gjerde, Lars Erikstad, Frode Ødegård, Virve Ravolainen, Margaret Dolan, Hanne Sickel, Pål Buhl-Mortensen, Anne-Kristin Schartau, Anders Lyngstad, Trine Bekkby, Rune Halvorsen, Anders Kvalvåg Wollan, Ingrid Ertshus Mathisen og Anne Britt Storeng (referent)

1) Referat fra møtet 25 og 26 mars

- Det var ingen kommentarer til referatet

2) Orientering fra arbeidet i faggruppene

a) Limnisk faggruppe

- Det er avholdt 3 arbeidsmøter og en workshop (regulerte vassdrag) i 2019
- Det foreligger et revidert typesystem for bunnsystemer: NiN notat173
- Flere GAD analyser er på gang: vannplanter; begroingsalger, krepsdyr; bunndyr
- Flere variabler som skal supplere beskrivelsessystemet er foreslått

b) Marin faggruppe

- Det er avholdt to arbeidsmøter i 2019
- Det foreligger et revidert typesystem for bunnsystemer: NiN notat 177
- Flere GAD analyser er på gang: bløtbunn fra Søre Sunnmøre-prosjektet; hardbunn i fjærebeltet, ålegrasenger
- Det er ønskelig å etablere en arbeidsgruppe for å se på målestokk og oppløsning. En slik arbeidsgruppe bør bestå av fagekspertise fra NIVA og NGUs geomatikk-gruppe.

c) Arktisk faggruppe

- Det ble avholdt oppstartsmøte i november hvor følgende tema ble diskutert: Sørgrensa for det arktiske området; første gjennomgang av typer som er relevant for Arktis.
- Det planlegges ekskursjoner til Finnmark sommeren 2020 og til Svalbard i 2021

3) Orientering fra fagsamling for kartleggere etter NiN 18 og 19 nov

- Samlingen er blitt en viktig arena for kartleggere og vil også bli arrangert i 2020

4) Hvilke artsgrupper som skal legges til grunn for beregning av økologisk avstand

- Det ble en diskusjon med utgangspunkt i utsendt NiN notat178
- Det var en allmenn aksept for forslagene i notatet, men det gjenstår fortsatt detaljer.
- Innspill til dette punktet ønskes snarest, på relevant litteratur, eksempler eller synspunkter.

5) Vannmasser

- Vannmasser skiller seg skalamessig fra typene. Kriterier for typeinndeling må gjennomgås og tilpasses vannmassenes egenskaper.
- Vi må erkjenne at typeinndeling av mark- og bunnsystemer må baseres på andre kriterier og prinsipper enn typeinndelingen av vannmasser.
- Rune vil skrive et notat (NiNnot189) om typeinndeling av vannmasser som utgangspunkt for en videre diskusjon.
- Det forventes med å ta stilling til den videre oppfølgingen av vannmasser til etter en innspillsrunde på det kommende notatet.

6) Naturkompleks

- Det ble en diskusjon med utgangspunkt i utsendt NiN notat179 og en presentasjon fra Rune.
- Det er snakk om to prinsipielt ulike definisjonsgrunnlag for naturkompleks; det ene er basert på en funksjonell økologisk prosess, f.eks. massetransport i skråninger, som gir opphav til en definerende LKM, f.eks. variasjon i rasutsatthet (RU). Det andre definisjonsgrunnlaget er basert på sterk økologisk integrasjon, f.eks. torvakkumulering på vannmettet mark som fører til dannelsen av en hydromorfologisk betinget torvmarksenhet. Dette gir oppgav til to hovedkategorier av naturkomplekser:
 - P-komplekser – definert av funksjonell økologisk prosess
 - S-komplekser – definert av prosesser som skaper sterk gjensidig avhengighet (sammenheng) mellom ulike natursystem-typer.
- Viktige momenter fra diskusjonen vil bli tatt inn i et nytt notat (NiNnot188) som oppsummerer diskusjonene på møtet med utgangspunkt i Runes presentasjon. Dette notatet vil bli sendt ut straks det er klart.
- Innspill til det nye notatet ønskes. Disse vil bli inkludert i en revidert versjon av notatet, som vil danne grunnlag for videre diskusjoner om naturkompleks-nivået i 2020.

7) Økoklinbegrepet

- Det ble en diskusjon på bakgrunn av NiNnot186e1
- Det var et ønske om å «rehabiliterer» økoklinbegrepet fra NiN 1.0 hvor begrepet var definert som «parallell, mer eller mindre gradvis samvariasjon mellom artssammensetning, det vil si en artssammensetningsgradient, og variasjon langs en kompleks miljøgradient».
- Vitenskapelig råd støttet forslaget i notatet som kan oppsummeres på følgende måte:
 - Beskrivelsessystemet danner fundamentet for NiN, på hvert naturmangfoldnivå.
 - Typesystemet presenteres som en systematisering av et utvalg av variasjonen som det knytter seg særlig interesse til, bl.a. for praktisk kartlegging.
 - Det skilles mellom komplekse miljøvariabler i snever forstand som deles inn i basistrinn og benevnes med begreper som benyttes på tvers av hovedtypegruppene (som nå), og de tilsvarende, hovedtypetilpassete økoklinene. Følgende begrepspar benyttes: i) lokal kompleks miljøvariabel og lokal økoklin; ii) regional kompleks miljøvariabel og regional økoklin, og iii) kompleks korttidsvariasjon og korttidsøkoklin.

8) Hvordan skal vi prinsipielt implementere definisjonene av naturlig, semi-naturlig og sterkt endret mark i neste NiN-versjon?

- Det ble en diskusjon på bakgrunn av NiNnot187.
- Notatet skisserte 10 forslag til justeringer av definisjonene på naturlig, semi-naturlig og sterkt endret mark.
- Vitenskapelig råd godkjente forslagene med noen justeringer som vil bli tatt inn i et revidert NiNnot187.

9) Kommunikasjon av NiN

- Temaet var et oppfølgingspunkt fra møtet 25. og 26. mars der Vitenskapelig råd besluttet å diskutere dette nærmere.
- På grunn av tidsnød ble ikke punktet tatt opp til diskusjon, men det vil bli satt opp på dagsorden for neste møte.

10) Årsplanlegging

- Det var på forhånd sendt ut et kortfattet notat med status for NiN-aktivitetene pr. desember 2019 og et utkast til en årsplan for 2020.
- Ingen av dokumentene ble diskutert.
- Det bes om skriftlige innspill til årsplanen innen 10. januar 2020.
- Vi ser for oss at det til også i 2020 vil bli avholdt to møter i Vitenskapelig råd – ett på våren og ett mot slutten av året.
- Hovedtyngden av aktivitetene knyttet til revidering av NiN vil foregå i de etablerte arbeidsgruppene og ved direkte oppfølging av GAD-prosjekter.

11) Eventuelt

- Ingen saker var spilt inn.

12) Neste møte

- Det sendes ut en doodle for datoer i april.